

La logopèdia és una professió sanitària plenament reconeguda i regulada, tal com estableix la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries (LOPS). Aquest marc normatiu consolida la seva integració dins del sistema de salut i n'estableix el paper fonamental en el desenvolupament, la inclusió social i el benestar global de les persones.

Més enllà del reconeixement legal, la logopèdia s'ha consolidat com una disciplina en transformació constant, que abasta la prevenció, la detecció, l'avaluació, el diagnòstic, el tractament i la recerca dels trastorns que afecten el llenguatge oral i escrit, la parla, la veu, l'audició i les funcions orofacials i deglutòries al llarg de totes les etapes de la vida. Aquesta mirada integral i multidimensional posa en relleu la necessitat i la riquesa de la intervenció logopèdica dins d'equips interdisciplinaris.

En un context en què la logopèdia té un paper cada vegada més rellevant en la millora de la salut i la qualitat de vida de les persones, esdevé imprescindible comptar amb directrius professionals sòlides que orientin una pràctica basada en l'evidència científica, l'actualització constant i el respecte als principis ètics i deontològics. Així es garanteix la protecció de les persones ateses, la competència professional i la qualitat i integritat de la professió.

Amb aquesta finalitat, el Col·legi de Logopedes de Catalunya (CLC), mitjançant un acord de junta del 2 de juny de 2022, impulsà l'elaboració de la *Declaració de posicionaments i bones pràctiques en l'exercici professional de la logopèdia*. Aquest document obert, coral i transformador aspira a esdevenir un referent en la pràctica professional des d'una perspectiva ètica, científica i reguladora.

La Declaració és el fruit d'un procés intens i col·laboratiu desenvolupat entre els anys 2021 i 2025, en un moment estratègic per a l'evolució de la professió. La seva elaboració ha estat profundament marcada per

dos marcs institucionals de gran abast: el Pla de rehabilitació de Catalunya 2022 i el Pla de prevenció, detecció, atenció i recuperació dels trastorns del neurodesenvolupament i dels trastorns de l'aprenentatge (TNDiA) 2025, que han estat determinants per definir-ne l'enfocament i els continguts.

El Pla de rehabilitació de Catalunya, desenvolupat entre 2021 i 2022, suposa un canvi de paradigma en la concepció de l'atenció rehabilitadora al país. Aquest document actualitza el pla anterior, vigent des de 2008, i introdueix decididament un enfocament biopsicosocial centrat en la persona, amb una visió integral que abasta totes les fases del procés assistencial: la prevenció, la intervenció, el seguiment i el manteniment. La seva elaboració ha comptat amb la col·laboració de més de 200 professionals dels àmbits sanitaris i socials, amb la participació del CLC en el Comitè d'Assessors creat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i amb el treball tècnic d'un grup important de logopedes que hi han aportat expertesa, experiència i una mirada crítica. En aquest nou escenari, la logopèdia es consolida com una disciplina clau en els processos rehabilitadors, i contribueix de manera decisiva a la millora de la qualitat de vida de les persones.

D'altra banda, durant el bienni 2024-2025, s'ha desplegat el pla TNDiA, amb una participació destacada del Col·legi de Logopedes de Catalunya, que ha format part activa del grup motor del projecte. En aquest marc, el CLC ha assumit la coordinació de la comissió dedicada al trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL) i ha tingut un paper rellevant en l'elaboració del document específic sobre la dislèxia, aportant-hi rigor tècnic i científic. Amb un enfocament clarament col·laboratiu, el pla s'ha desenvolupat en un context d'interacció interprofessional i interdepartamental, que ha implicat de manera conjunta els sectors de la salut, l'educació i els serveis socials. Aquest procés ha permès consensuar accions, metodologies i rols en cadascuna de les fases del circuit d'atenció, que inclou la detecció, l'avaluació, el diagnòstic i la intervenció, reforçant la coherència i l'eficàcia del model i consolidant la logopèdia com a peça fonamental en l'abordatge del trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL) i la dislèxia. El pla preveu, a més, una prova pilot prèvia a la seva implementació generalitzada al territori a partir de setembre de 2025, en què es posa de manifest el rol actiu de la logopèdia en els circuits de detecció i suport a la infància i l'adolescència.

Tot i haver-se desenvolupat en moments diferents, ambdós processos han contribuït de manera significativa a l'ordenació de la professió i comparteixen una clara vocació transformadora que ha estat clau en la definició d'aquesta Declaració. Han posat de manifest el coneixement acumulat pels grups d'experts del Col·legi i han evidenciat la necessitat d'un marc actualitzat que orienti la pràctica professional amb rigor científic, compromís ètic i capacitat de resposta a les necessitats reals de la ciutadania.

En aquest escenari, la Declaració no només sistematitza bones pràctiques i posicionaments compartits, sinó que també referma el

lideratge de la logopèdia en els àmbits sanitari, educatiu i social, consolidant-ne la contribució essencial en l'abordatge integral dels reptes actuals i futurs.

El resultat és un document coral, construït des d'una perspectiva col·lectiva i multidisciplinària, que reflecteix la diversitat i la riquesa de la pràctica logopèdica.

Les directrius que s'hi recullen es presenten des de la responsabilitat que l'organització professional assumeix com a entitat de dret públic per a l'ordenació de la professió titulada i regulada de la logopèdia. Tenen com a objectiu garantir una pràctica segura, equitativa i de qualitat, fonamentada en l'evidència científica i en els principis ètics i deontològics que regeixen la professió. Aquest marc orienta la presa de decisions, reforça la responsabilitat i la coherència en l'actuació professional i protegeix els drets de les persones ateses, alhora que vetlla per la integritat i el prestigi del col·lectiu.

La Declaració ofereix orientacions clares i consensuades per a la pràctica clínica, la formació i la recerca, tot integrant els valors i compromisos que defineixen la logopèdia. Davant els reptes presents i futurs dels àmbits sanitari, educatiu i social, el document afavoreix l'autoregulació col·lectiva i proporciona criteris compartits que enforteixen la identitat professional, defineixen estàndards i garanteixen una actuació cohesionada, compromesa i centrada en les necessitats de la ciutadania.

La comunicació, com a fenomen humà, és canviant, i la logopèdia evoluciona al mateix ritme, adaptant-se a noves realitats, pràctiques i evidències. Aquesta Declaració neix en un context de transformació constant, i no aspira a oferir veritats tancades ni solucions definitives. És un reflex d'un moment concret, sabem que el coneixement continua avançant i que hi ha aspectes que resten oberts o en revisió.

El seu propòsit va més enllà de la simple descripció dels trastorns o de les intervencions. Vol interpel·lar els i les professionals, convidant-los a revisar les seves pràctiques des d'una mirada crítica i constructiva. La lectura d'aquest document hauria de suscitar preguntes, promoure el debat i afavorir canvis orientats al creixement i a la millora contínua.

Es tracta, doncs, d'un document viu, obert a l'actualització i a la revisió col·lectiva. L'abast i la complexitat dels temes abordats han exigint prendre decisions i delimitar continguts, fet que pot haver deixat fora algunes perspectives. Justament per això és essencial que aquesta declaració sigui llegida i contrastada des de la diversitat del col·lectiu, escoltant els diferents punts de vista i incorporant-ne, si escau, les aportacions en futures revisions.

Només des d'aquesta actitud oberta i compartida, la Declaració podrà mantenir la seva rellevància i adaptar-se als nous desafiaments de la professió, responnent amb rigor, responsabilitat i compromís a les necessitats d'un entorn en evolució constant.

Mireia Sala i Torrent

Degana del Col·legi de Logopedes de Catalunya